

ÎNCHEIERE

31 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ludmila Mihailenco și reprezentantul acesteia, avocatul Valentin Enachi,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Obuhova împotriva Ludmillei Mihailenco cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Ludmila Mihailenco și s-a menținut hotărârea din 02 martie 2015 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, prin care s-a admis parțial acțiunea depusă de Svetlana Obuhova,

constată:

La 17 decembrie 2014, Svetlana Obuhova, reprezentată de avocatul Gheorghe Botezatu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ludmillei Mihailenco cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a menționat că, este proprietara apartamentuluiXXXXX, care la 27 august 2014, a fost inundat în urma scurgerilor de apă din apartamentulXXXXX, care se află la un nivel mai sus în același bloc locativ și care aparține Ludmillei Mihailenco.

Reclamanta a indicat că, după producerea incidentului, imediat a contactat pârâta și, în urma verificării, a stabilit că scurgerea a avut loc la țeava de conexiune (furtun) la closetul din apartamentul ultimei.

La 28 august 2014, ÎMGFL nr. 5 a constatat că, inundația a avut loc din motiv că, în apartamentul XXXXX s-a spart furtunul care alimentează rezervorul vasului de closet cu apă rece. Faptul dat a fost constatat și de Inspectoratul de Poliție Botanica în cadrul cercetării la fața locului.

În acest sens, reclamanta a relevat că Ludmila Mihailenco folosește apartamentul său nu ca locuință, ci ca depozit și de mai mulți ani nu efectuează lucrările de reparație ce ar menține în stare corespunzătoare rețelele ingineresti.

La fel, Svetlana Obuhova a reliefat că suplimentar actelor întocmite de ÎMGFL nr. 5 și IP Botanica, faptul că i-a fost cauzat un prejudiciu se confirmă prin procesul-verbal de constatare a faptelor întocmit, la 28 august 2014, la fața locului

de executorul judecătoresc Evelina Marianciuc, precum și pozele anexate. Din acestea rezultă cert că „în camera mare fiind urme de apă pe tavan și pe perețele din dreapta de la intrare, tapetele dezlipite de la perete, în hol coridorul este umed, în toaletă tencuiala este umflată și crăpată, în camera dulap perețele umed, tavanul crăpat și umflat”.

Astfel, reclamanta a evocat că în acest sens a fost efectuată și o cercetare tehnico-științifică, iar prin Raportul nr. 882 din 21 noiembrie 2014, întocmit de expertul judiciar Anatol Achimov, s-a constatat că: „1) apartamentul nr. 3 amplasat în blocul locativ situat în XXXXX a suportat inundații, scurgeri de apă din apartamentul nr. 6 amplasat la un nivel mai sus. Fapt ce se observă din scurgerile pe tavanul și pereții încăperilor din apartamentul XXXXX, în urma inundației au suferit daune următoarele încăperi: antreu, coridor, closet, grup sanitar, bucătărie, salon, dormitor, nișă. Consecințele inundației sunt demonstrate prin unele defecte vizibile, descrise în raportul de constatare tehnico-științifică menționat; 2) cauza esențială a prejudiciului provocat apartamentului XXXXX este scurgerea de apă. Pentru exploatarea, încăperilor inundate este necesar de efectuat lucrări de reparație; 3) costul lucrărilor de reparație ce necesită a fi efectuate în încăperile inundate ale bunului imobil constituie 64 311,62 de lei”.

La caz, reclamanta a invocat că, acțiunile pârâtei i-au cauzat nu doar un prejudiciu material, dar și moral, iar toate încercările sale de a soluționa litigiul pe cale extrajudiciară nu s-au soldat cu succes, fapt ce a determinat-o să se adreseze în instanța de judecată.

Reclamanta Svetlana Obuhova a solicitat încasarea de la Ludmila Mihailenco în beneficiul său suma de 64 311,62 de lei cu titlul de reparare a prejudiciului material; suma de 20 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral; suma de 2 029,35 de lei cu titlu de compensare a taxei de stat; suma de 1 002 lei, cu titlul de compensare a cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizei; și suma de 7 000 de lei, cu titlul de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărârea din 02 martie 2015 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, (f.d. 46, 54-55 recto-verso) s-a admis parțial acțiunea depusă de Svetlana Obuhova și s-a încasat de la Ludmila Mihailenco în beneficiul Svetlanei Obuhova suma de 64 311,62 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului material, suma de 2 931,35 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată și suma de 7 000 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistenta juridică, iar în rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 174, 175-179) apelul declarat de Ludmila Mihailenco a fost respins și s-a menținut hotărârea din 02 martie 2015 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău.

Prima instanță și instanța de apel și-au întemeiat soluțiile adoptate pe dispozițiile art. 14, art. 616, art. 1398 alin. (1), art. 1413, art. 1422 alin. (1) din Codul civil; art. 94 și art. 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În consolidarea soluțiilor sale, Judecătoria Botanica, mun. Chișinău, și Curtea de Apel Chișinău au reținut că, prin Nota-informativă întocmită la 28 august 2014 de ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău, procesul-verbal nr. 059-14 întocmit la 28 august 2014 de către executorul judecătoresc Evelina Marianciuc, răspunsului IP Botanica eliberat la 04 septembrie 2014 sub nr. 17561, precum și Raportul de constatare tehnico-științifică nr. 882 din 21 noiembrie 2014 se confirmă că Ludmila Mihailenco este vinovată de inundația produsă la 27 august 2014 a apartamentului ce aparține reclamantei Svetlana Obuhova.

Respectiv, instanțele de fond au conchis că Ludmila Mihailenco, prin prisma art. 1413 din Codul civil, este ținută să repare Svetlanei Obuhova prejudiciul cauzat în sumă de 64 311,62 de lei, pentru efectuarea lucrărilor de reparație ce necesită a fi efectuate în încăperile inundate.

La fel, instanțele inferioare au ajuns la concluzia netemeinicii capătului de cerere privind repararea prejudiciului moral, or, speța nu cade sub incidența cazurilor prevăzute de lege, în sensul art. 616 din Codul civil.

La 31 mai 2018, Ludmila Mihailenco și reprezentantul acesteia, avocatul Valentin Enachi, au declarat recurs împotriva deciziei din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, care a fost completat prin cererea din 04 iulie 2018 (f.d. 190-191, 200-205).

În motivarea recursului au invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, iar concluziile reținute de prima instanță sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei și nu au fost supuse aprecierii de către instanța de apel.

În acest sens, recurenta și reprezentantul acesteia au invocat că, examinarea cauzei în prima instanță a avut loc la 27 martie 2015, deși Ludmila Mihailenco a depus cerere prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată pe motiv că reprezentantul său se află în concediu medical.

Astfel, prin examinarea cauzei în lipsa Ludmillei Mihailenco, instanța de fond i-a încălcat un șir de drepturi, și anume dreptul la asistență juridică, egalitatea în fața legii și a justiției, contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

Totodată, prin examinarea cauzei în lipsa sa, a fost lipsită de dreptul de a lua cunoștință de materialele cauzei, să propună recuzări, să prezinte probe și să participe la cercetarea lor, să pună întrebări altor participanți la proces, martorilor, experților și specialiștilor, să formuleze cereri, să reclame probe, să dea instanței explicații orale și scrise și să-și exercite toate drepturile procedurale acordate de legislația procedurală civilă.

În această ordine de idei, recurenta și reprezentantul acesteia au evocat că instanța de apel nu a judecat cauza în limitele art. 373 din Codul de procedură civilă și nu a cercetat probele suplimentare administrate de Ludmila Mihailenco, care nu a participat la examinarea cauzei în prima instanță. Astfel, instanța de apel nici nu a verificat și nu a constatat alte circumstanțe faptice din probele prezentate de Ludmila Mihailenco, limitându-se doar la circumstanțele constatate de prima instanță.

Recurenta Ludmila Mihailenco și reprezentantul acesteia, avocatul Valentin Enachi, au solicitat admiterea recursului și casarea integrală a deciziei din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 02 martie 2015 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie respinsă acțiunea depusă de Svetlana Obuhova.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, acesta este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Prin prisma art. 434 în alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs atestă că, în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece decizia recurată a instanței de apel datează cu 24 mai 2018, iar cererea de recurs a fost depusă la 31 mai 2018 (f.d. 190).

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și

temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurenteii, propunerile respective.

Analizând cuprinsul cererii de recurs depusă de Ludmila Mihailenco și reprezentantul acesteia, avocatul Valentin Enachi, completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în recurs, în esența lor, sunt similare alegațiilor inserate în cererea de apel (f.d. 65-67). Astfel se deduce că cererea de recurs *de facto* este o transpunere a motivelor din cererea de apel. Prin urmare, acestea nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurenta și reprezentantul acesteia nu au evidențiat în cererea de recurs formulată memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Ludmila Mihailenco și reprezentantul acesteia, avocatul Valentin Enachi nu au invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurenteii și a reprezentantului acesteia cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanță de recurs reține că recursul declarat de Ludmila Mihailenco și reprezentantul acesteia, avocatul Valentin Enachi, nu s-a bazat exclusiv pe

chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce Ludmila Mihailenco a avut posibilitatea de a fi auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurenteii i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzită combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ludmila Mihailenco și reprezentantul acesteia, avocatul Valentin Enachi împotriva deciziei din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ludmila Mihailenco și reprezentantul acesteia, avocatul Valentin Enachi, împotriva deciziei din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Obuhova împotriva Ludmilei Mihailenco cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan